

Försvarsdepartementet

Yttrande över remiss En modell för svensk försörjningsberedskap

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerat förslag En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

Region Jönköpings län är positiva till förslagen i utredningen som innebär ett nationellt samordnat helhetsgrepp för en mer robust svensk försörjningsberedskap. Utredningens förslag innefattar att ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen bör ges till Myndighetens för samhällsskydd och beredskap (MSB) vilket Region Jönköpings län tillstyrker. Region Jönköpings län tillstyrker också, med tillhörande synpunkter i yttrandet, de uppgifter som föreslås inkluderas i ansvaret som nationell samordnande myndighet för svensk försörjningsberedskap samt uppdrag till andra aktörer.

Synpunkter på förslaget

Region Jönköpings län är generellt positiva till förslagen i utredningen som innebär ett nationellt samordnat helhetsgrepp för en mer robust svensk försörjningsberedskap.

Region Jönköpings län har följande synpunkter på innehållet i betänkandet En modell för svensk försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

En nationellt samordnande funktion

Region Jönköpings län anser det positivt att staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen, vilket inkluderar prioritering av åtgärder och finansiering. Region Jönköpings län vill understryka vikten av att det finns rätt kompetens inom myndigheten för att kunna fullfölja de uppgifter som utredningen föreslår.

Beredskapssektorernas roll

Region Jönköpings län är positiva till att utredningen förslår att arbetet ska bedrivas inom befintliga strukturer som finns inom krisberedskap och civilt försvar. Den avgränsning som gjorts till att innefatta beredskapssektorerna och dess sektorsansvariga myndigheter: Elektroniska kommunikationer och post (Post- och telestyrelsen), Energiförsörjning (Energimyndigheten), Finansiella tjänster (Finansinspektionen), Hälsa, vård och omsorg (Socialstyrelsen), Livsmedelsförsörjning och dricksvatten (Livsmedelsverket) och Transporter (Trafikverket) anses relevanta. Region Jönköpings län vill lyfta frågan om huruvida kollektivtrafikmyndigheternas funktion och ansvar också bör lyftas in i fortsatt beredning.

Nationell försörjningsanalys

Region Jönköpings län är positiva till att det görs en nationell försörjningsanalys utifrån först en behovsanalys, sedan en försörjningsanalys och slutligen förslag till åtgärder. Då detta med stor sannolikhet kommer innebära omfattande arbete för de verksamheter och aktörer som ska bidra med information är det av vikt att det finns en god och tydlig struktur för insamling av data både nationellt och lokalt. Region Jönköpings län tillstyrker inte att Länsstyrelsen ska vara koordinerad part vid insamlande av data utifrån behovsanalyserna och försörjningsanalyserna utan föreslår att det bör vara den sektorsansvariga myndigheten och att kopia på insamlad information bör gå till Länsstyrelsen. Dock har Länsstyrelsen en viktig roll för att samverka mellan olika parter sker inom länet. Denna samverkan bör finnas i de olika delarna behovsanalys, försörjningsanalys och åtgärdsplaner.

Region Jönköpings län vill påtala vikten av att föreslagna behov- och försörjningsanalyser fördjupas när det gäller den sårbara sektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten. Sverige och länets höga andel importerade livsmedel, insatsmedel och vattenreningskemikalier samt rådande omvärldsläge har påverkat investerings- och tillväxtviljan på negativt sätt och bidragit till att livsmedelsföretag har minskat eller avvecklat verksamhet. Det är också angeläget att det inom hälso, vård och omsorg görs behovs- och försörjningsanalyser för de mest sköra och sårbara patienterna.

Region Jönköpings län vill lyfta vikten av att samordna den data som ska samlas in med övrigt arbete som pågår kring försörjningsberedskap i form av exempelvis rätt produkter i lager, lagerhållning av sjukvårdsprodukter med mera.

Beredskapslagring

Region Jönköpings län anser att ett ökat statligt ansvarstagande för beredskapslager är positivt och att MSB ska ansvara för att beredskapslagra det som andra sektorsansvariga myndigheter inte beredskapslagrar. Dock behöver ansvarsfördelning mellan stat och region/kommun vara tydligt så att rätt produkter lagras på rätt sätt på rätt plats.

Upphandling och avtal

Region Jönköpings län ser positivt på att uppdraget till upphandlingsmyndigheten förstärks och förtydligas. Det framgår dock inte tillräckligt tydligt vilka de eventuella effekter blir för regionen som upphandlande myndighet. Detta bör tydliggöras.

Säkerställa handelsflöden

Utredning föreslår regeringen att ge Kommerskollegium i uppdrag att undersöka tänkbara åtgärder som kan säkerställa handelsflöden även under störda förhållanden. Kommerskollegium är Sveriges expertmyndighet för handelsanalys. Detta arbete är av stor vikt anser Region Jönköpings län.

Samverkan med näringslivet

Utredningen konstaterar att näringslivet är av central betydelse för totalförsvaret och för försörjningsberedskapen, då många av de viktigaste samhällsfunktionerna ägs, drivs och finansieras i stor utsträckning av privata aktörer. Region Jönköpings län vill här understryka behovet av tidig förankring och dialog med näringslivet. I krissituationer där det kan uppstå omfattande störningar i försörjningen med varor och tjänster kommer samhället att vara beroende av näringslivets leveransförmåga och snabba omställning. Det handlar det inte bara om skyldigheter utan även en förståelse och vilja att bidra till och stärka Sveriges försörjningsberedskap. Resultat från nationella försörjningsanalyser (som föreslås tas fram vartannat år) bör kommuniceras och diskuteras med näringslivet och näringslivsorganisationer, exempelvis genom dialoger som skapar ömsesidig förståelse kring resultaten och framtida behov hos båda parter. Dessa insatser bör inrymmas i MSB:s nationella samordning av försörjningsberedskapen. Regioner och kommuner har också en tät samverkan med det lokala näringslivet vilket bör beaktas tydligare i kommande beredning.

Finansieringsprinciper

Region Jönköping län är positiva till att staten har huvudansvar för finansieringen. Region Jönköpings län avstyrker riktade statsbidrag för aktivitetsbaserade åtgärder och anser att den kommunala finansieringsprincipen ska gälla fullt ut. Finansieringsprinciper behöver förtydligas för att skapa hållbara planeringsförutsättningar för regionerna. Utredningens förslag innebär en ambitionshöjning för flera parter däribland regionerna vilket tydligare bör kopplas till och framgå i hur det ska finansieras.

Region Jönköpings län vill också poängtera vikten av att den förväntan på insatser, omställning, rapportering m.m. på företagen som anges, är rimlig och att det inte medför orimliga kostnader som inte ersätts från det offentliga. Det är också viktigt att det finns försörjningsspecifika stöd att söka den privata sektorn och dessa stimulerar långsiktigheten i leveransen av försörjningsviktiga varor och tjänster och att ansökningsförfarandet är enkelt.

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Rachel De Basso
Regionstyrelsens ordförande

Jane Ydman
Regiondirektör